

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 16 0 У 000303 18 Увп
Бања Лука, 29.12.2020. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Едине Чупељић предсједника вијећа, Страхиње Ђурковића и Смиљане Мрше чланова вијећа, уз судјеловање Маје Савић као записничара, у управном спору по тужби Н. А. из К. Д., заступан по адвокатима М. Д. и Д. З. из Заједничке адвокатске канцеларије у П. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 28.12.2017. године туженог Министарства, у предмету утврђивања својства мирнодопског војног инвалида и права на личну инвалиднину, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Округног суда у Приједору број 16 0 У 000303 18 У од 31.7.2018. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 29.12.2020. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом уважена је тужба и поништен оспорени акт којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Одјељења за општу управу и борачку-инвалидску заштиту, Одсјек за борачко-инвалидску заштиту Општине К. Д. број ... од 10.05.2012. године, а којим је укинута рјешење првостепеног органа број ... од 23.11.2004. године, којим је тужиоцу био утврђен статус мирнодопског војног инвалида (МВИ) IV категорије са 80 % инвалидитета. Тим рјешењем је било замијењено рјешење истог органа број ... од 10.7.2002. године.

Уважење тужбе је образложено разлозима да тужени није поступио по правном схватању и примједбама из пресуде Врховног суда РС број 11 0 У 015481 15 Увп од 26.10.2017. године, па да то представља разлог за уважење тужбе и поништење оспореног акта. Уз наведено нижестепени суд истиче да налаз и мишљење другостепене љекарске комисије није потпун и јасан и не садржи све чињенице које су са медицинског становишта значајне за доношење законитог рјешења, будући да је љекарска комисија у налазу и мишљењу број ... од 26.12.2017. године преписала наводе из ранијег налаза и мишљења од 30.9.2014. године, које је Врховни суд РС оцијенио као нејасан и да не може представљати доказ за доношење оспореног акта. Још нижестепени суд указује да се љекарска комисија погрешно позвала на одредбе Правилника о утврђивању процента војног инвалидитета из 1993. године, наводећи да се требао примијенити Правилник из 2012. године.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужени побија њену законитост због погрешне примјене материјалног права. Истиче да налаз и мишљење потпуно задовољава критеријуме из одредбе члана 5 став 2 Правилника о раду љекарских комисија за оцјену војног инвалидитета („Службени гласник РС број 100/12 - у даљем тексту: Правилник о раду љекарских комисија). Наводи да се нижестепени суд погрешно позива на Правилник о утврђивању процента војног инвалидитета из 2012. године, јер се у конкретном случају има примјенити правилник из 1993. године који је био на снази у вријеме настанка правних односа, односно остваривања права тужиоца, а што је потврдио Врховни суд РС у својим бројним одлукама број 13 0 У 001537 12 Увп од 31.10.2013. године; број 11 0 У 008584 13 Увп 2 од 12.3.2015. године и тд. Предложио је да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи или укине и предмет врати на поновно суђење и да наложи да се у поновном поступку одржи усмена и јавна расправа на коју да се позову чланови другостепене љекарске комисије како би се испоштовала правила поступка.

Тужилац није доставио одговор на захтјев.

Размотривши захтјев и побијану пресуду, на основу одредбе члана 39 Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), као и цјелокупне списе овог управног спора, а и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

На основу чињеничног утврђења констатује се да је рјешењем Министарства, Секретаријата Б., Одсјек К. Д. број ... од 22.3.2002. године тужилац оглашен неспособним за војну службу од 22.3.2002. године, да је у периоду од 26.3. до 29.3.2002. године провео на лијечењу у КЦ Б. гдје је и оперисан, затим да је превезен на ВМА Б., гдје је провео на лијечену од 29.3 до 22.4.2002. године којом приликом је успостављена дијагноза *Diabetes mellitus tip I. Pancreatitis purulenta acuta in sanationem. St.post laparatomiam explorativam cum lavage cavi abdominis ad. XXIV.*

Из података списка произлази да је оспорени акт донијет у извршењу пресуде Врховног суда РС број 11 0 У 015481 15 Увп од 26.10.2017. године којом је поништен акт туженог од 16.10.2014. године. Оспореним актом је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Одјељења за општу управу и борачко-инвалидску заштиту, одсјек за борачко-инвалидску заштиту, Општине К. Д. број ... од 10.5.2012. године. Побијаном пресудом је уважена тужба и поништен оспорени акт.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Правилно је нижестепени суд уважио тужбу и поништио оспорени акт јер тужени није поступио по правном схватању и примједбама суда израженим у пресуди Врховног суда РС од 26.10.2017. године у чијем извршењу је донијет оспорени акт, па је остварен основ из члана 51 ЗУС за поништење тако донесеног акта.

Тужени је формално поновио поступак и донио оспорени акт идентичан ранијим актима туженог, који су поништени - прво пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 005729 10 У од 15.12.2011. године, а онда и пресудом Врховног суда РС број 11 0 У 015481 15 Увп од 26.10.2017. године и у којима је указано да се на таквом налазу и мишљењу љекарске комисије, која само уопштено износи дефиницију шећерне болести и њен настанак позивањем на дефиницију шећерне болести усвојену

од стране Свјетске здравствене организације, што није спорно, користи прилог број 2, уз Правилник о утрђивању процента војног инвалидитета из 2010. године који Правилник је од стране Уставног суда РС оцијењен неуставним и утврђује удио војног фактора у настанку болести са 50%, па будући да тако дати налаз и мишљење неиспуњава захтјев потпуног и јасног налаза и мишљења из одредбе члана 5 став 2 Правилника о раду љекарских комисија, онда је правилно нижестепени суд закључио да је оспорени акт донесен супротно правном схватању и примједбама Врховног суда РС изнесеним у пресуди од 26.10.2017. године.

Ово посебно што је у оцјенској тачки 298 в) Листе процената војног инвалидитета тешки облици који се тешко регулишу и поред примања високих доза инсулина (са потхрањеношћу и честим појавама ацидозе и компликацијама на другим органима) прописан проценат од 70 до 100% прва група. У налазу и мишљењу број ... од 26.12.2017. године сама другостепена љекарска комисија наводи: „због тешког облика шећерне болести која је испољена у току редовног војног рока и довела до развоја компликација на очима, нервима доњих екстремитета и крвним судовима доњих екстремитета“. Даље истиче „да је то насљедна болест, а настаје због смањења секреције или смањеног биолошког дејства хормона инсулина, односно у комбинацији ова два фактора. Тај недостатак омета размјену угљених хидрата, масти и бјеланчевина у организму, а након дужег времена утиче и на структуру и функцију крвних судова, живаца и других виталних органа и органских система“.

Имајући у виду наведено, другостепена љекарска комисија није дала аргументоване и прихватљиве разлоге у погледу утврђеног удјела војног фактора од 50 %, када је тужилац као потпуно здрава особа упућен на одслужење војног рока са 19 година, а након испољавања шећерне болести код именованог је дошло и до нарушавања осталих структура и функција крвних судова, живаца и других виталних органа и система у цјелини, као и компликација на очима, нервима доњих екстремитета и крвним судовима доњих екстремитета. Стога је евидентно да удио војног фактора није цијењен пропорционално тежини болести и посљедицама болести, па је правилно нижестепени суд закључио да се на тако датом налазу и мишљењу није могао засновати оспорени акт.

И сам тужени у захтјеву истиче да нема података да је неко од чланова породице тужиоца боловао од шећерне болести, али стоји чињеница да је то насљедна болест и да се може испољити уназад више кољена, али на испољавање болести засигурно утичу егзогени фактори, што и сам тужени признаје у захтјеву, па с обзиром на ту чињеницу мора се утврдити одговарајући проценат удјела војног фактора у настанку и развоју ове болести.

Очигледно је, да је проценат од 50% утврђен математичком методом у фиксном проценту садржаном у Прилогу бр. 2 уз Правилник о утврђивању процента војног инвалидитета из 2010. године без навођења аргументованих разлога и фактора који су утицали на овако утврђен проценат, јер је у том прилогу наведено да се за дијабетес утврђује удио војног инвалидитета у проценту од 50% што је супротно законској одредби члана 40 став 3 Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Сл. гласник РС“, број 134/11, 9/12 и 42/12, у даљем тексту: Закон о правима бораца) којом је прописано да се при утврђивању процента војног инвалидитета поводом погоршане болести и болести непознате или мултифакторијалне етиологије узима одговарајући проценат од

цјелокупног оштећења организма, с обзиром на природу болести, њен развитак, трајање и тежину ратних напора, године старости и друге околности које су у појединим случајевима могле утицати на болест.

Ако се оцјена инвалидитета даје на основу болести испољене у вријеме вршења војне дужности, онда орган мора водити рачуна о природи болести, њеном развитуку, трајању и нарочито посљедицама које је болест изазвала или оставила и још увијек оставља на здравствено стање инвалида, тежини напора којима је инвалид био изложен (било у ратним, било у мирнодопским условима), годинама старости, као и о свим другим околностима које могу имати утицаја на утврђивање статуса и процента инвалидности код ратног или мирнодопског припадника Оружаних снага ВРС.

Код оцјене доприноса војног фактора укупно утврђеном проценту инвалидитета, другостепена љекарска комисија је пропустила да цијени чињеницу да је тужилац као припадник ВРС оболио од акутног пурулентног панкреатитиса, а што је имало за посљедицу тешко обољење шећерне болести која се и сада тешко може регулисати и уз примјену инсулинске терапије у 4 дневне дозе, а што је констатовано у налазу и мишљењу Љекарске комисије за преглед лица обухваћених Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца у првостепеном поступку број 367/02 од 09.7.2002. године.

О овим околностима није водила рачуна другостепена љекарска комисија, па се дати налаз и мишљење у дијелу закључка који се односи на утврђени проценат удјела војног фактора не може прихватити као правилан и стога дати налаз и мишљење другостепене љекарске комисије незадовољава критеријуме прописане одредбом члана 5 став 2 Правилника о раду љекарских комисија у вези одредбе члана 40 став 3 Закона о правима бораца, како је то правилно закључио нижестепени суд у побијаној пресуди.

Стога је правилно пресудом нижестепеног суда уважена тужба и оспорени акт оцијењен као незаконит и као такав поништен, јер није могао бити заснован на непотпуно, недовољно образложеном и неаргументованом налазу и мишљењу другостепене љекарске комисије, па су и по оцјени овог суда, били испуњени услови за уважење тужбе и поништење оспореног акта.

Насупрот предњем, није основано позивање нижестепеног суда на Правилник о утврђивању процента војног инвалидитета из 2012. године, јер се у конкретном случају примјењује Правилник из 1993. године, будући да се ради о правним односима који су настали 2001. године, у вријеме важења тог правилника, а што је овај суд истакао у бројним пресудама на које се и тужени позвао у захтјеву, али то није било од утицаја на законитост побијане пресуде.

Из наведеног, произлази, да доношењем побијане пресуде није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35 став 2 ЗУС, па се отуда захтјев туженог, на основу одредбе члана 40 став 1 тог закона, одбија као неоснован.

Према одредби члана 3 ЗУС, пресуде судова донесене у управним споровима обавезне су. Уколико тужени и даље буде одбијао да поступи по правном схватању и примједбама суда у погледу поступка, нижестепеном суду преостаје да примијени одредбе о покретању прекршајног поступка из члана 65 став 1 тачка 6 и став 2 ЗУС против одговорног лица у органу управе.

Записничар
Маја Савић

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић